

Toprak Ayna

İsmail SERT

Şehir gerilerde kalmış, görünmez olmuştu. Epey zamandır yoldaydı. Yorulmuştu. Yorgunluğunun, göğsünden ayaklarına doğru aktığını hissediyordu. Başka bir ad bulamadığı için yorgunluk dediği bu ağırlık, giderek ayaklarında birikiyordu.

Adımları ağırlaşsa da yürümeye devam etti. Bakmamıştı ama belli ki ayakları şişmişti.

O şişkinliklerin içi hep yorgunlukla doluydu.

Vücudunu taşımak bir yana, ayaklarının kendi ağırlıkları bile yük hâline gelmişti. Ayaklarını kaldırmakta zorlanıyor, âdeta sürüklüyordu. Yorulduğunu hissettiğinden bu yana, etrafta oturabileceği bir yükselti göremediğini fark etti. İşin kötüsü; önündeki yolda da görünmüyordu. Ne bir taş, ne bir odun parçası, ne bir ağaç kökü... Hiçbir şey... Çevrede tek tük ağaçlar vardı. Ancak onların yüksek dallarına çıkıp oturamazdı. Olsa olsa yaslanabilirdi. Yürümeye devam etti.

Artık daha fazla dayanamayacağını hissediyordu. Bu his yorgunluğun aksine; aşağıdan yukarıya yürüyor, vücudunu teslim alıyordu. Son bir gayretle birkaç adım daha attı. Bunlara adım da denmezdi. Ayaklarını toprakta sürüyerek gövdesini ileriye doğru itiyor, bu arada elleriyle dengesini korumaya çalışıyordu. Ve tabii arada dinlenmelerle yapıyordu bunu. Bu şekilde daha fazla devam edemeyeceğini anlayınca kendisini bırakıverdi. Önce biraz eğilip, bir elini toprağa dayadı ve yavaşça çömeldi. Sonra oturdu yere. Şöyle bir etrafına bakındı. Öteki elini de yasladı toprağa. Oturmuştu. Ellerine yaslanmasına gerek kalmamıştı artık. İki elini kaldırıp havada çırttı. Hafif bir toz kümesi oluştu ellerinin iki yanında. İstemeden başını çevirdi tozu solumamak için. Tozları temizleme hareketi de, hareketin çıkardığı ses de hoşuna gitmişti. Yeniden, yeniden yaptı.

Ellerinin toprakla temasta olduğunu görünce kendi kendine gülümsedi. Her defasında ellerini çırpacak değildi herhalde. Bakınmaya başladı. Kıştan yeni

çıkan toprak, henüz sertti. İçindeki hayatı belli etmiyordu. Küçük uçlar vermişti orasından, burasından. Toprakla aynı renkte olan renksiz ve solgun uçlar... İçlerinde hayat olduğuna dair hiçbir işaret yoktu. Parmaklarının arasına alıp şöyle bir yokladı. Geçen yazdan kalmış, soğukta, ayazda, kar altında kurumuş olabilirler miydi? Yeni sürgün olsalardı daha canlı, renkli olmaları gerekmez miydi?

Artık toprağa oturmuş olmaktan yana bir sıkıntısı kalmamıştı. Ayaklarını da uzatınca iyice rahatladı. Ellerini de silkip durmuyor, elbisesinin toprağa bulanmasına aldırmıyordu. Ellerini iki yana açıp, sırtını daha geriye verdi. Kendisini biraz daha yere bıraksa, sırt üstü uzanacak, gökyüzünü seyre dalacaktı. Belki ellerini başının altında birleştirir, bir ayağını diğerinin üzerine atar, hareketlerini tamamlardı.

Boylu boyunca uzansa, başını koysa yere, kulağını iyice yapıştırsa derinlerden sesler duyar mıydı acaba? Toprağın üstündeki küçük, cansız uçların altlarda olan kökleri gürültülü müydü?

Kendisini tuttu. Oturur vaziyette kaldı.

Boşuna direnmişti yorgun yorgun yürümek için. Boşuna oturacak bir yer aramıştı. Yorulduğunu ilk hissettiği anda yapabilirdi bunu. Kendisini toprağa bırakır, oturur, yaslanır, isterse uzanırdı. Çekinecek ne vardı ki...!

İşte kalbinin çarpıntısı geçmiş, ayaklarının titremesi durmuştu. Sırtının tam ortasından bir damla terin aşağıya aktığını hissetti. Bir an dikkat kesildi ve takip etti o damlayı. Arkasından bir yenisinin yola çıktı. Aynı ter damlalarının küçük, toplu iğne başı kadar olanlarından saç diplerinde, alnında da vardı. Elinin tersiyle alnını sildi. Yüzü de kızarmış olmalıydı. Öyle hissediyordu. Yüzündeki hafif yangın, kızarmış olduğunun şaşmaz işaretiydi.

Yana dayadığı sağ dirseği üzerinden toprağa doğru baktı. Sabitleşti bakışları. Dalmıştı. Sanki aynaya bakıyor, terleyen alnını, kızaran yüzünü görüyordu.

Evet toprakta sureti vardı. Terini seçiyor, yüzünün kızardığını fark ediyordu. Kendisi vardı işte orada. Şaşırmadı. Yeniden baktı. Bakmaya devam ederken, bu defa nasıl olup da şaşırmadığına şaşırdı. Toprakta kendisini görüyordu işte. Bir ürperti bütün vücudunu dolaştı hızla.

Tekrar toprağa doğrulttu bakışlarını. Evet orada kendisi vardı. Ayna olan toprakta kendisini görüyordu. Yıllardır “ana” denilen toprağa, artık “ayna” mı diyecekti? Yüzünü görmek istediğinde toprağa mı eğilecekti? Şehirde kendisine bakacak toprak bulabilecek miydi?

Aynalar toplanacak mıydı artık? Kendisine bakmak isteyen toprağa mı yönelecekti? Peş peşe yağın sorulardan nefessiz kaldı.

Toprak ayna, ayna toprak, toprakta suret, topraktan suret...

Ayna olunca durduğu yerden ayrılacak hâli yoktu toprağın. Yanımızda taşıyamazdık, cebimize sığdıramazdık toprak aynayı.

Arada bir yeniden toprağa bakıyor, her defasında, daha az şaşırarak kendisini görüyordu.

Belki ilk ayna, esas ayna topraktandı. Hatta bizzat topraktı! Şehirler büyümeden, beton dünyayı işgal etmeden toprak aynaydı!

Belki de aslında toprak hep aynaydı, hâlâ aynaydı da insanlar kullanmıyordu.

Yollar toprağı örtmüş, insan topraktan uzaklaşmış, onun ayna olduğunu unutmuştu.

Herkes kendi aynasına yönelmişti. Kimse başkasının aynasına bakmıyor, aynasını ödünç vermiyordu. Herkes memnundu kendi aynasından.

Tekrar baktı toprağa. Yine kendisini gördü. Artık emindi gördüklerinden. Hemen de alışmıştı toprağın ayna olmasına.

Ancak kime anlatacaktı bunu? Başkalarına anlatması gerekiyor muydu? Toprakla kendisi arasında bir sır olarak kalacak mıydı? Kalabilir miydi?

Kolay cevap verebilecek sorular değildi bunlar. Üstelik kalabalıklara söylemek tehlikeli olabilirdi. Hemen kavga çıkarırlardı. Zaten meyilliydiler.

Kalabalıkları çıkardı aklından. Dinlenmenin, toprağı hissetmenin, toprakta kendine bakmanın huzuruna dalmıştı.

Bütün aynalar kaldırılrsa ne olurdu sanki? Bir gecede, duvarlardaki, çekmecelerdeki, çantalardaki, ceplerdeki aynaların hepsi toplansa ve götürülse bilinmedik bir yere. İşte o zaman toprağa koşar mıydı insanlar. Toprağın ayna olduğunu keşfederler, toprağa bakarak yüzlerini görmeyi alışkanlık edinirler miydi?

Hiç ayna kalmazsa, mecburen öğrenirlerdi. İnsanların kulaklarına bir fısıldayan bulunurdu nasıl olsa. Ayna bulamayınca hazır olurlardı birinin kulaklarına fısıldamasına. Hem yalan da değildi. İnanmadan baksa bile kendisini görünce inanırdı nasıl olsa. İnanır mıydı? İnanmadan bakınca toprak yine ayna olur muydu gerçekten? Ya asıl sorun oradaysa?

Ya herkesin suretini göstermezse toprak ayna?

Yüzünü göremez olanlar dağlara çıkarlar mı acaba? Suretlerini görmeden inmemeye söz verirler mi? Ya da gizlice şehre gelip evlere mi kapanırlar?

“Ayna gibi” derken her şeyi göstermek anlaşılır mıydı o zaman. Ayna olmak gösterilecekleri göstermek, saklanacakları saklamak, gösterileceklerle saklanacaklar arasındaki sınırı bir güzel bilmek demek mi olurdu?

Ne güzel olurdu. Çok bakmak üzere önünde çok kalanlar, hiç görmez olurlardı. Bakanlar, bakıp da görenler hemen ayrılırlardı aynanın önünden.

Baktıklarına anlam verirlerdi. Toprak ayna kırılmazdı, yaşlanmaz, eskimez, bozulmazdı.

İyice bıraktı kendisini toprağa. Yüzü yere değiyordu neredeyse. Toprakla bir olmuş, aynı olmuş, toprak olmuştu.

Artık aynaya bakmasına da gerek yoktu. Toprakta gösteren, toprakta anlatan. Kesindi. Bir daha hiç yorulmayacak kadar dinlenmişti.

Ayrılmak istemese de dönmesi gerekiyordu. Ayakkabılarını çıkardı. Çoraplarını da. Ayaklarının altında toprağı hissederek yürümeye başladı. Hissetmezse yürüyemeyecekti sanki.

Aynasıydı, toprağıydı, toparlayanıydı, aksi toprakta kendisini takip ediyordu. Bütün ataları, dedeleri el ele, yüzyıllardır birlikte yürüyor gibiydi.

Kapının önündeydi. Cebinde anahtarını ararken, evde kaç ayna olduğunu düşünüyordu. Anahtarı bulduğunda henüz tam sayıyı çıkaramamıştı.